

Helsedirektoratet

Saksbeh:
Svein R.G. Olsen

Oslo, 16.10.24

Høring av utkast til Nasjonale faglige råd for bruker- og pårørendemedvirkning i rus- og psykisk helsefeltet

NSFs innspill har en overordnet tilnærming og er utarbeidet i samarbeid med NSFs faggruppe for sykepleiere innen psykisk helse og rus (SPoR). SPoR gir eget høringssvar med konkrete innspill knyttet til de faglige rådene og de enkelte nivåene.

NSF mener det er behov for å styrke pasient-, bruker- og pårørendemedvirkning på alle nivå i helsetjenesten. Sykepleiere i klinikken erfarer stor betydning av å lytte til og samarbeide med pasienter, brukere og pårørende. NSF mener de faglige rådene vil bidra til å fremme tjenester av god kvalitet og en kunnskapsbasert praksis.

Målet må være å sikre at alle får tilstrekkelig informasjon, kunnskap og innflytelse på egen behandling, samt sikre god utvikling og organisering av tjenestene. Til tross for at rett til medvirkning er lov- og forskriftsfestet, svikter det i for stor grad. Det er kjent gjennom rapporter og tilsyn at det er store variasjoner knyttet til hvordan pasienter, brukere og pårørende opplever medvirkning i praksis.

NSF mener at opplæring i medvirkning må vektlegges sterkere, både for studenter, helsepersonell og ledere. Kunnskap om medvirkning vil være særlig viktig i møte med pasienter med sammensatte og langvarige hjelpebehov. Medvirkning som ivaretar lovkravet vil kreve tydelige rutiner, struktur og systemer som ivaretar samhandling på ulike nivå.

NSF mener det vil være viktig å presisere at pasient-, bruker- og pårørenderepresentanter skal delta i planleggingsfaser av prosjekter på system- og tjenestenivå. Også når det gjelder utvikling av strategier og handlingsplaner for tjenestene. Involvering vil understøtte en tjenesteutvikling som imøtekommer pasient, brukere og pårørendes faktiske behov, og hva en kan forvente av kvalitet i tjenestene.

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt. 22 Telefon: 994 02 409
Postboks 456 Telefaks: 22 04 32 40
0104 Oslo E-post: post@nsf.no

www.nsf.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr: NO 960 893 506
MVA

Faktura adresse: sykepleierforbundet@invoicedrop.com

Godkjent av forbundsleder, 11.12.2024

Generelle merknader – NSF mener:

- Tittelen bør endres til «**Pasient-**, bruker- og pårørendemedvirkning i psykisk helse og rusfeltet». Medvirkning er rettighetsfestet i loven om pasient- brukerrettigheter hvor også begrepene pasient, pårørende og bruker er definert (§ 1-3 Definisjoner, pkt. a, b, f).
- Oppbygning av rådene med tre ulike nivåer fungerer godt.
- Veilederen kan gjøres mer leservennlig. Rådene m/ tekst består til dels av svært mange kulepunkter med gjentakelser av definisjoner og tekst.

Til rådene – NSF mener:

- Råd 6 har en klar definert recovery-orientert tilnærming. NSF støtter en helhetlig og individuell oppfølging og behandling forankret i hva pasient og bruker ønsker og trenger av hjelp.
Det forutsetter at de ansatte, pasienter og brukere har en omforent forståelse av hva recovery innebærer på de enkelte tjenestefelt. Det vil f.eks. være store forskjeller på innhold og behandling på en akuttpsykiatrisk sengepost og behandlingskollektiv i TSB.

Er det områder eller problemstillinger som ikke er dekket i de faglige rådene, og som bør inkluderes?NSF mener

- Ivaretagelse av barn og unge og deres behov som pårørende bør komme tydeligere frem i rådene. Dette er særlig viktig for å sikre nødvendig oppfølging av barn og unge.
- Bruk av tvang, og medvirkning for pasienter under tvang, bør omhandles i eget råd. Pasienter underlagt tvang er utsatt, og medvirkning blir derfor særlig viktig.
- Det bør etableres tydelige rutiner og tilbakemeldingssystemer for medvirkning.
- Det bør tilbys ekstra beslutningsstøtte for de som trenger å få lagt til rette for deltagelse og medvirkning. Pasienter og brukere kan være i en stressfull situasjon, ha varierende grad av kognitiv funksjon, eller av andre årsaker være i behov av støtte i egen medvirkning.

Hvilke konkrete tiltak kan bidra til implementering / at rådene tas i bruk i tjenestene?NSF mener

- Rådene må tydelig forankres på alle ledernivå i virksomhetene. Det må stilles krav om en konkret plan for implementering og innhold på det enkelte tjenestenivå og -område.
- Det bør utvikles eget E-læringsprogram og legges til rette for digital medvirkning.
- Erfaringskonsulenter må ansettes og involveres på alle nivå.
- Det må være en finansiering som bidrar til reel medvirkning på system- og tjenestenivå.

Med vennlig hilsen

Lill Sverresdatter Larsen
Forbundsleder

Bente Lüdemann
Fagsjef

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt 22 Telefon: 994 02 409
Postboks 456 Telefaks: 22 04 32 40
0104 Oslo E-post: post@nsf.no

www.nsf.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr: NO 960 893 506
MVA

Faktura adresse: sykepleierforbundet@invoicedrop.com

Godkjent av forbundsleder, 11.12.2024